

Főoldal > ... > [Az Ön Jogai](#) > [Alapjogok](#) > [Vállalkozások És Emberi Jogok](#) > Scotland

Vállalkozások és emberi jogok

Tartalomszolgáltató:
Skócia

Skócia

1. Milyen jogi védelemben részesülök az Önök országában, ha üzleti tevékenységgel kapcsolatos emberi jogi jogsértés áldozatává válok? Ez a védelem magában foglal kártérítést?

A Skóciáról szóló 1998. évi törvény (*Scotland Act 1998*) előírja, hogy a skót parlament által elfogadott minden jogszabálynak és a skót kormány tagjai minden aktusának összhangban kell állnia az emberi jogok európai egyezményében (EJEE) szereplő jogokkal. Az emberi jogokról szóló 1998. évi törvény (*Human Rights Act 1998*) jogellenessé teszi azt, hogy a skóciai hatóságok az egyezményben szereplő jogokkal összeegyeztethetetlen módon járjanak el. Ha mégis sor kerül az emberi jogok megsértésére, a skót bíróságok hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy elbírálják az ügyeket és jogorvoslatot biztosítanak.

A társaságokról szóló 2006. évi törvény (*Companies Act 2006*) meghatározza a társaságok létrehozásának és működésének jogalapját. A Koronahivatal és Államügyészi Szolgálat (*Crown Office and Procurator Fiscal Service, COPFS*) a skót bíróságok előtt eljárást kezdeményezhet skót vállalkozások ellen, amennyiben bizonyíték van arra, hogy bűncselekményt követtek el.

Az emberkereskedelemről és a kizsákmányolásról (Skócia) szóló 2015. évi törvény (*Human Trafficking and Exploitation (Scotland) Act 2015*) egységes szerkezetbe foglalja és megerősíti az emberkereskedelem és a kizsákmányolás elleni fennálló egyesült királysági büntetőjogot, és erősíti az áldozatok jogállását és a nekik nyújtott támogatást.

A törvény olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyekkel létrehozza az emberkereskedelem egységes bűncselekményét, amely magában foglalja a felnőttek és gyermekek kizsákmányolásának minden típusát; más bűncselekményekhez kapcsolódóan súlyosbító körülményként határozza meg az emberkereskedelmet; és átfogalmazza a rabszolgaság, szolgaság és kényszermunka vagy kötelező munka korábbi önálló bűncselekményét.

A 2015. évi törvény 4. szakasza rögzíti a rabszolgaság, szolgaság és kényszermunka vagy kötelező munka bűncselekményét, amelyet az EJEE 4. cikkével összhangban kell értelmezni.

Az emberkereskedelem bűncselekményét vagy a 2015. évi törvény 4. szakasza szerinti bűncselekményt jogi személy (például társaság), jogi személyiséggel nem rendelkező egyesülés és személyegyesítő társaság is elkövetheti. A 2015. évi törvény 39. szakasza úgy rendelkezik, hogy az ilyen szervezeten belüli egyes személyek (például az igazgató) is elkövethetik a fent leírt bűncselekményt.

A 2015. évi törvény által előírtaknak megfelelően a legfőbb ügyész az ügyészeknek szóló utasításokat tett közzé az emberkereskedelem bűncselekménye és a 4. szakasz szerinti bűncselekmény (rabszolgaság, szolgaság, kényszer- vagy kötelező munka) vélt vagy tényleges áldozatai elleni büntetőeljárásról. A COPFS továbbra is alkalmazza ezeket az utasításokat annak biztosítása érdekében, hogy ne indítsanak büntetőeljárást az áldozatok ellen az előbbiek következményeként elkövetett bűncselekmények miatt.

A skót közszolgálati ombudsman (*Scottish Public Services Ombudsman, SPSO*) széles hatáskörrel rendelkezik. Az ombudsman jelenti a végső szakaszt a legtöbb decentralizált skóciai közszolgáltatással kapcsolatos panasz

esetében. Az SPSO ezenkívül független felülvizsgálati szolgáltatást is biztosít a Skót Jóléti Alap (*Scottish Welfare Fund*) tekintetében, és hatáskörrel rendelkezik arra, hogy megsemmisítse az önkormányzatok által a közösségi ellátási és válsághelyzeti támogatási kérelmek tárgyában hozott határozatokat és azok helyett új határozatot hozzon. Az SPSO a kártérítés területén nagyon korlátozott szereppel rendelkezik. Eljárásának eredményeként általában a bepanaszolt közszolgálatokhoz intézett ajánlásokat fogad el. Az ombudsman hatáskörét és kötelezettségeit a skót közszolgálati ombudsmanról szóló 2002. évi törvény (*Scottish Public Services Ombudsman Act 2002*) határozza meg.

Ha egy magánszemély úgy véli, hogy emberi jogait megsértették, igénybe vehet független jogi tanácsadást.

2. Léteznek a súlyos emberi jogi jogsértésekre vonatkozóan különös szabályok az Önök országában? Ezek a szabályok a környezetvédelmi bűncselekményekre vagy a súlyos munkaerő-kizsákmányolásra is vonatkoznak?

A skót kormány által a földreformról (Skócia) szóló 2016. évi törvény (*Land Reform (Scotland) Act 2016*) által előírtaknak megfelelően közzétett, a földhasználati jogokról és felelősségről szóló skót nyilatkozat három elvet határoz meg, amelyek segítik a földdel kapcsolatos kérdésekre vonatkozó skóciai politika alakítását. Az első ilyen elv szerint: „A földdel kapcsolatos jogoknak, felelősségnek és állami politikáknak elő kell mozdítaniuk, ki kell teljesíteniük és tiszteletben kell tartaniuk az emberi jogokat a föld vonatkozásában, hozzá kell járulniuk a közérdekhez és közjóléthez, valamint a köz- és a magánérdekek közötti egyensúlyra kell törekedniük. A keretrendszernek támogatnia kell a fenntartható gazdasági fejlődést, védenie és fejlesztenie kell a környezetet, elő kell segítenie a társadalmi igazságosság megvalósítását és egy méltányosabb társadalom létrehozását.”

A 2016. évi törvény értelmében a skót miniszterek rendszeresen felülvizsgálják a nyilatkozatot és beszámolnak a parlamentnek.

Az emberkereskedelemmel és a kizsákmányolással kapcsolatos információkat az 1. kérdésre adott válasz tartalmazza.

3. Emberi jogi jogsértés áldozatává váltam egy európai transznacionális vállalat tevékenysége eredményeként az Európai Unió kivül. Fordulhatok az Önök országának bíróságaihoz, ha nem vagyok uniós polgár vagy nem az EU-ban élek? Mik a feltételei annak, hogy jogaim megsértésére hivatkozhatok? Hol kaphatok további tájékoztatást?

Egy adott emberi jog megsértése esetén rendelkezésre álló konkrét jogorvoslati lehetőségek attól függenek, hogy a szóban forgó jogot a szokásjog (*common law*) vagy törvény biztosítja.

Az emberkereskedelemről és a kizsákmányolásról (Skócia) szóló 2015. évi törvény 2. szakasza úgy rendelkezik, hogy az emberkereskedelem bűncselekménye az Egyesült Királyságban és másutt tanúsított magatartásra vonatkozik, ami azt tükrözi, hogy az emberkereskedelmet jelentő tevékenység olyan tevékenységet is magában foglalhat, amelyre teljes egészében vagy részben Skócián kívül kerül sor.

A 2015. évi törvény kimondja továbbá, hogy a kizsákmányolás bűncselekményét elkövetheti egyesült királysági állampolgár, a bűncselekmény idején Skóciában szokásos lakóhellyel rendelkező személy, vagy az Egyesült Királysága joga alapján bejegyzett jogi személy, függetlenül attól, hogy a szóban forgó cselekményre hol kerül sor. Azt, hogy valaki Skóciában rendelkezik-e szokásos lakóhellyel, az ügy tényállásának és körülményeinek összessége alapján bírálják el. Bármely más személy csak akkor követi el a embercsempészet bűncselekményét, ha a vonatkozó cselekménye bármely részére az Egyesült Királyságban kerül sor, vagy ha a vonatkozó cselekményt valamely személy Egyesült Királyságba érkezése vagy oda való belépése, onnan való távozása vagy az Egyesült Királyságon belüli utazása céljával hajtják végre.

4. Ombudsmani intézmények, esélyegyenlőségi testületek vagy nemzeti emberi jogi intézmények támogathatják-e az európai transznacionális vállalatok által az Európai Unión kívül elkövetett emberi jogi jogsértések áldozatait? Vizsgálódhatnak-e ezek a testületek az ügyekben, ha nem vagyok uniós polgár és nem az EU-ban élek? Léteznek-e egyéb közszolgáltatások (mint a munkaügyi vagy környezetvédelmi felügyelőségek) az Önök országában, amelyek vizsgálhatják az ügyemet? Honnan tájékozódhatom a jogaimról?

A vállalkozásokkal kapcsolatos szabályozási háttér Skóciában sok szempontból hasonló az Egyesült Királyság többi részében és Európában fennálló háttérhez, és több szabályozó szerv is foglalkozik az üzleti tevékenységekkel. E szervek végrehajtási jogkörei a vállalkozás szankcionálására irányulnak, nem az áldozatok támogatására, azonban – a rendőrségen és más kormányzati ügynökségeken keresztül – léteznek megfelelő mechanizmusok arra az esetre, ha a tevékenységhez bűncselekményi elem is kapcsolódik.

Skócia két nemzeti emberi jogi intézménnyel rendelkezik, ezek:

- a [Skót Emberi Jogi Bizottság](#) (Scottish Human Rights Commission, SHRC)
- az [Esélyegyenlőségi és Emberi Jogi Bizottság](#) (Equality and Human Rights Commission, EHRC)

Az SHRC és az EHRC megbízatása egyaránt az emberi jogok területére terjed ki, és mindkettő fontos, noha eltérő szerepet játszik a nemzetközileg elismert emberi jogok nemzeti szintű végrehajtásának előmozdításában és figyelemmel kísérésében. A bizottságok hatáskörének leírása a honlapjukon található.

A végső szakaszban a skót közszolgálati ombudsman (SPSO) foglalkozik a decentralizált skóciai közszolgáltatások többségével kapcsolatos panaszokkal. Az ombudsman független tisztségviselő, és feladatai ellátása során nem áll a skót kormány vagy a skót parlament tagjainak irányítása vagy ellenőrzése alatt. Az SPSO valamely panasz kivizsgálásának részeként vizsgálhatja az emberi jogok állítólagos megsértését is. Nem valószínű, hogy valamely európai transznacionális vállalat azon felsorolt szervek közé tartozna, amelyekkel kapcsolatban az ombudsmanhoz panaszt lehet benyújtani. Az SPSO akkor vizsgálhat a magánszektor és a nonprofit szféra által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos panaszokat, ha e szolgáltatásokat a hatáskörébe tartozó valamely szervezet nevében nyújtják.

Ezenkívül a skót közszolgálati ombudsmanról szóló 2002. évi törvény 9. szakaszának (4) és (5) bekezdése rögzíti, hogy ki nyújthat be panaszt az ombudsmanhoz. A panaszt benyújtó személynek a panasz benyújtásának időpontjában az Egyesült Királyságban kell lakóhellyel rendelkeznie, vagy pedig a panaszban kifogásolt cselekményekre akkor kellett, hogy sor kerüljön, amikor az érintett az Egyesült Királyságban tartózkodott.

5. Előírja-e az Önök országa az európai transznacionális vállalatok számára, hogy üzleti tevékenységükből eredő jogsértések esetére hozzanak létre panaszkezelési mechanizmust vagy közvetítői szolgálatot? Ezek a kötelezettségek alkalmazandók-e azokban az esetben is, amikor a jogsértések az Európai Unión kívül történtek? Ki a felelős az Önök országában e tevékenységek ellenőrzéséért? Állnak-e rendelkezésre nyilvános jelentések a rendszer működésével kapcsolatban?

Az Egyesült Királyság az OECD multinacionális vállalkozásokra vonatkozó irányelveivel foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontot hozott létre. Ezek az irányelvek a felelős üzleti magatartásra vonatkozó ajánlások, amelyek többek között az emberi jogokra is kiterjednek. A nemzetközi kereskedelmi minisztérium részeként az Egyesült Királyság nemzeti kapcsolattartó pontja felelős az OECD irányelvekkel kapcsolatos tudatosság növeléséért és a kapcsolódó panaszkezelési mechanizmus végrehajtásáért. Ha egy társaság megsérti az OECD irányelveket, a nemzeti kapcsolattartó ponthoz bármely érdekelt fél panaszt nyújthat be, ideértve a társaság munkavállalóit

vagy szakszervezeteit, valamint a társaság tevékenységei által érintett közösségeket. A nemzeti kapcsolattartó pont arra törekszik, hogy közvetítést végezzen a felek közötti megállapodás elérése érdekében, de ha erre nincs lehetőség, megállapítja, hogy a társaság az irányelvekkel összeegyeztethetetlen módon járt-e el, ezt közzéteszi és nyilvános terjesztésre elérhetővé teszi. A panasz benyújtásával kapcsolatos információk a [nemzeti kapcsolattartó pont honlapján](#) található.

Az Egyesült Királyságban ezenkívül tanácsadást és közvetítést nyújt még az [Állampolgári Tanácsadó Iroda \(Citizens Advice Bureau\)](#) és a [Tanácsadási, Békéltetési és Választottbíráskodási Szolgálat \(Advisory, Conciliation and Arbitration Service\)](#).

6. Vannak-e meghatározott jogaim, ha olyan veszélyeztetett sértett vagyok, aki üzleti tevékenységgel kapcsolatos emberi jogi jogsértés miatt kívánja jogait érvényesíteni? Kaphatok-e költségmentességet, és ha igen, milyen feltételek mellett? Mely költségeket fedezi a költségmentesség? Kaphatok-e költségmentességet ugyanezen feltételek mellett, ha nem vagyok uniós polgár vagy nem az EU-ban élek?

Az államilag finanszírozott jogi segítségnyújtás lehetővé teszi olyan emberek számára, akik ezt egyébként nem engedhetnék meg maguknak, hogy érvényesíthessék jogaikat vagy fizessenek a védelmükért.

Ahhoz, hogy valaki a költségmentességről (Skócia) szóló 1986. évi törvény (*Legal Aid (Scotland) Act 1986*) alapján jogi segítségnyújtást igényelhessen, nem szükséges, hogy Skóciában rendelkezzen lakóhellyel. A polgári jogi segítségnyújtásnak két típusa van:

i. A tanácsadás és segítségnyújtás révén valamely ügyvéd tanácsot adhat, valamint az ügyfél nevében tudakozódhat és másokkal levelezhet. A tanácsadás és segítségnyújtás a skót joggal (ideértve a Skóciában alkalmazandó egyesült királysági jogot is) kapcsolatos kérdésekben érhető el, azonban általában nem vehető igénybe valamely ügy bíróság előtti előmozdítására.

ii. A skót bíróságok előtti eljárások céljára polgári jogi költségmentesség igényelhető.

A jogi segítségnyújtás mindkét típusára való jogosultságnak törvényben meghatározott feltételei vannak. A tanácsadás és segítségnyújtás a jogosultságra vonatkozó pénzügyi feltételekhez kötött. A polgári jogi költségmentesség igénybevételére való jogosultság feltételei következetesek és átláthatóak, a kérelmeket törvényben rögzített szempontok szerint vizsgálják. Az első két szempont a kérelem jogi megalapozottságára vonatkozik. Bizonyítani kell, hogy az ügynek, amelyben költségmentességet kérnek, van jogalapja („valószínű indok”), valamint, hogy észszerű az ügy támogatásához állami forrásokat felhasználni. A harmadik szempont a kérelmező pénzügyi körülményeire vonatkozik.

További információkat a [Skóciai Költségmentességi Bizottság \(Scottish Legal Aid Board\) honlapján](#) talál.

Az emberkereskedelemtől és a kizsákmányolástól szóló 2015. évi (Skócia) törvény 9. szakasza felhatalmazza a skót minisztereket arra, hogy meghatározzák azt az időszakot, amely alatt a felnőtteknek támogatást és segítséget kell nyújtani, amennyiben alapos okkal feltételezhető, hogy emberkereskedelem és kizsákmányolás bűncselekményének áldozatává váltak. Egy 2018. április 1-jén hatályba lépett rendelet ezt a támogatási időszakot 90 napban határozta meg, és az többek között az alábbiakkal összefüggésben nyújtott támogatást és segítséget foglalja magában:

- szállás
- napi megélhetés
- orvosi tanácsadás és kezelés (ideértve a pszichológiai értékelést és kezelést is)
- nyelvi fordítás és tolmácsolás
- tanácsadás
- jogi tanácsadás
- a felnőtt számára elérhető további szolgáltatásokról való tájékoztatás
- hazautaztatás

A 2015. évi törvény 10. szakasza felhatalmazza a skót minisztereket arra, hogy rendeletet fogadjanak el az olyan felnőttek nyújtható támogatás és segítség tárgyában, aki rabszolgaság, szolgaság, kényszer- vagy kötelező munka áldozata vagy annak tűnik. 2018. április 1-jén hatályba lépett a rendelet, amely meghatározza az annak megállapítására vonatkozó eljárást, hogy valamely felnőtt ilyen bűncselekmény áldozata-e; a nyújtott támogatást és segítséget; valamint rögzíti, hogy az időszaknak, amely alatt e támogatást és segítséget nyújtják, azonosnak kell lennie az emberkereskedelem és kizsákmányolás bűncselekményének áldozata esetében érvényes időszakkal.

A skót kormány finanszírozási megállapodásokat kötött a [Migrant Help](#) (amely az emberkereskedelem és kizsákmányolás felnőtt áldozatait támogatja, az üzleti célú szexuális kizsákmányolást célzó emberkereskedelem női áldozatainak kivételével) valamint a [Trafficking Awareness Raising Alliance](#)-szel (amely az üzleti célú szexuális kizsákmányolást célzó emberkereskedelem női áldozatait támogatja). Az [Anchor Service](#), amely a nemzeti egészségügyi szolgálat (NHS) Greater Glasgow és Clyde területi részlegének része, szintén finanszírozásban részesül annak érdekében, hogy az emberkereskedelem és kizsákmányolás Skóciában azonosított valamennyi felnőtt áldozata részére pszichológiai szolgáltatást nyújtson.

■ Last update: 30/07/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.